

Cristian Mungiu – Mezunyet

Graduation ya da bir diğer adıyla **Family Photos**, 2016 yılında Cristian Mungiu tarafından yazılıp yönetilen bir Rumen filmidir. Başrolde Vlad Ivanov, Maria Drăguş ve Adrian Titieni gibi aktörler ve aktrisler oynamıştır.

Filmin prömiyeri 19 Mayıs 2016 tarihinde Cannes Film Festivali'nde gerçekleşmiştir.

Cristian Mungiu (d. 27 Nisan 1968, Iași) çağdaş bir Rumen film yönetmeni, yapımcısı ve senaristidir.

Biyografi

Mungiu, Iași Üniversitesi'nde profesör olan doktor Ostin Mungiu ve Romen dili ve edebiyatı öğretmeni Maria Mungiu'nun çocukları olarak Romanya'nın Iași şehrinde dünyaya geldi. Mesleği psikiyatrist olan kız kardeşi Alina Mungiu-Pippidi, siyaset bilimci, sivil aktivist ve politik analist olarak tanındı. Cristian Mungiu, İngiliz ve Amerikan Dili ve Edebiyatı okudu ve bir süre hem öğretmen olarak hem de radyo ve televizyonda gazeteci ve moderatör olarak çalıştı.

1998 yılında Bükreş'teki Tiyatro ve Film Akademisi'nden mezun oldu, daha sonra *Le Capitaine Conan* (1996 yılında Bertrand Tavernier tarafından yönetilen) ve *Train de Vie* (1998 yılında Radu Mihăileanu tarafından yönetilen) gibi ünlü filmlere ikinci bir yönetmen olarak katkıda bulundu.

2000 yılında Dakino Festivali'nde en iyi yönetmen ödülü de dahil olmak üzere birçok ödül aldığı *Zapping* filmi için birkaç kısa film yönetti. *Occident* (2002) filmi, Transilvanya Uluslararası Film Festivali'nde Büyük Ödül kazandıktan sonra Cannes Film Festivali'nde *Quinzaine des Réalisateurs* bölümünde sunuldu.

4 months, 3 weeks and 2 days (2007) filmi Cannes Film Festivali'nin jürisi tarafından seçilerek Cristian Mungiu'yu ünlü yaptı. Yönetmen Cristian Mungiu, Uluslararası Film Basın Federasyonu tarafından verilen Ödülü ve Fransa'da Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen ödülü kazandıktan sonra 27 Mayıs 2007 tarihinde Cannes Uluslararası Film Festivali'nde "Büyük Ödülü" kazandı.

Film ayrıca "Altın Küre" ödüllerine de aday gösterildi.

Bir sonraki proje, Mungiu tarafından üretilen ve Hanno Hofer'in de aralarında bulunduğu diğer genç yönetmenler tarafından yönetilen, 6 kısa filmden oluşmuş *Memories of the Golden Age* filmiydi.

2013 yılında Cristian Mungiu, o yıl yönetmen ve yapımcı olan Steven Spielberg tarafından yönetilen Cannes Film Festivali'nin, 66. baskısının resmi yarışmasında jürinin bir parçasıydı.

Ödüller ve Başarılar

Kısa film *Zapping* için 2002 yılında Dakino Festivali'nde verilen en iyi yönetmen ödülü.

Occident filmi için 2002 yılında Transilvania Uluslararası Film Festivali'nde verilen Büyük Ödül.

4 months, 3 weeks and 2 days filmi ile 2007 yılında Cannes Film Festivali'nde, Uluslararası Film Basın Federasyonu tarafından verilen ödülü, Fransa Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen ödülü, Altın Palmiye Ödülünü, Ve Avrupa Film Akademisi tarafından verilen "En İyi Avrupa Yönetmeni" ödülünü kazandı.

Beyond the Hills filmi için 2012 yılında Cannes Film Festivali'nde verilen en iyi senaryo ödülü.

Bachelor filmi için 2016 yılında Cannes Film Festivali'nde yönetmenlik ödülünü kazandı.

19 Ekim 2017'de Cristian Mungiu, şövalye olarak Onur Lejyonu'na layık görüldü, madalya Bükreş Büyükelçisi Fransız Michele Ramis tarafından verildi.

Çalışmaları üzerine düşünceler

Yönetmen Cristi Puiu'nun, 2010 yılında *Marfa și Banii / Stuff and Dough* adlı filmiyle 2000-2001 yıllarının Yeni Romanya Sinemasını başlatan ve ayrıca Cannes'da *The death of Mr. Lăzărescu* filmi ile birlikte önemli film ödüllerinin önünü açan bir yönetmen olduğu düşünülse bile, gerçek her zaman yazar Cristian Mungiu'nun ilk Romen film yapımcısı olduğunu ortaya koyuyor. (Ve bugüne kadar olan tek film), 2007 yılında *4 months, 3 weeks and 2 days* adlı film ile Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülünü alarak (Romen yönetmenlerin o zamana kadar hayal bile edemediği) büyük farklılığı ön plana çıkıyor.

Çok iyi bir kısa film yazarı olan Cristi Puiu, *Before Breakfast* filmi için çektiği Cenevre'deki Görsel Sanatlar Okulu'nda film eğitimini tamamladıktan sonra, 2001 yılında Romanya sinemasına *Marfa și Banii / Stuff and Dough* filmleri ile girdi.

Ayrıca, bu süre zarfında, 1998 yılında ATF Bükreş'ten mezun olan Cristian Mungiu, Romanya'nın "yeni dalgası" olarak adlandırılacak olan ve daha sonra da tarzının temellerini ortaya koyacak olan olağanüstü ve son derece sağlam kısa filmler yaptı: *Corul pompierilor / The firemen's Choir*, *Zapping* ve *Nicio intamplare / Nothing by chance* filmleri sadece birkaç örnektir. Aynı zamanda *Occident* (2002) yeni dalga olarak adlandırılan filmlerin ilkidir.

Tarantino'nun tarzında "öykülerin iç içe geçtiği" bir komedi olan *Occident* filmindeki hiçbir şey, 2007 yılında komünizmin tarihsel çerçevesinin ötesine geçecek derin bir insan draması olan ve Altın Palmiye Ödülü kazandıran *432* filmi ile yaptığı darbeyi duyurmadı.

Bacalaureat filminin hikayesi

Bacalaureat Dr. Aldea ve kızı Eliza'nın hikayesini anlatıyor. Romeo Aldea, Romanya'da küçük bir dağ kasabasında yaşayan bir doktordur. Kızı Eliza'yı 18 yaşına geldiğinde onu yurt dışında okutma idealiyle büyütür. Planları gerçekleşmek üzeredir; Eliza İngiltere'de psikoloji okumak için burs kazanır. Tek yapması gereken lise bitirme sınavlarını geçmektir. Aslında başarılı öğrenci olan Eliza için bu sınavlar yalnızca bir formaliteden ibarettir. İlk yazılı sınavından bir önceki gün, Eliza tüm geleceğini riske atan bir saldırıya uğrar. Şimdi Romeo, bir karar vermek zorundadır. Bu durumu çözmek için birkaç yol vardır fakat hiçbirine kızına öğrettiği prensiplerle uyuşmamaktadır.

Filmin temaları

Filmde iki ana tema var: Birincisi, kuşak çatışması, ebeveynlerin çocukları için en iyi olarak algıladıkları şey acaba gerçekten „en iyi” mi? Mungiu'nun Altın Palmiye ödülünü getiren, *4 Months, 3 Weeks and 2 Days* filminde olduğu gibi, bu filmde de Romeo hukukun sınırlarını aşılıyor ve kızına yardımcı olmak için kendi ahlaki kurallarını hiçe sayıyor. Sadece bu filmde diğerinde olduğu gibi en iyi arkadaş için değil, kendi çocuğuna yardım etmek için bunu yapıyor ama bunu yaparak kaderinin efendisi oluyor. Peki bu gerçekten çocuğunun iyiliği için mi? Babanın amacı, kızını, sıradanlaşmış yolsuzluk ortamından ve Romen toplumunun hayatının inşa edildiği sonsuz ilişkiler zincirinden kurtarmaktır ancak kızını bu sistemden kurtarmak için sistemin bir parçası olması gerekir. İşte bu, filmdeki ikinci önemli temadır. Romen yönetmen bu filmde hayallerinde bir fark yaratabilecek düzeye sahip olan, ama bunu yapmaya cesareti olmayan insanlara kaybedilen fırsatları göstermiştir.

Bacalaureat filminin amacı

Cristian Mungiu'nun *Bacalaureat* filmi yönetmenin neslini uyandırmak amacı da güder. Bu „Çok geç” fikri (aynı zamanda Lucian Pintilie'nin 1996 yılındaki filminin de başlığıdır.) Cristian Mungiu'nun *Bacalaureat* filmi karakterleri, özellikle de ana karakter doktor Romeo Aldea'nın ailesindeki kişiler arasındaki tartışmalarda periyodik olarak geri dönüyor. Periyodik olarak, Romanya herhangi bir değişikliğin imkansızlığını ve önceki düzelmeye çabalarının tamamen çöküşünü kesin olarak hissediyor. Pintilie'nin 90'lı yıllarında durum buydu, ama aynı zamanda, burada ve şimdi, 30 yıl sonra Mungiu'nun yeni filminde de durum aynıdır.

1990'ların başında, çift Romeo ve Magda Aldea ülkeyi terk etmişlerdi, ancak 1991'de şimdi hatırladıkları gibi "burada bir şeyler değiştirmek" için geri döndüler. Şu anda, herhangi bir gerçek değişimin imkansızlığının farkında olarak, tek istedikleri, burada karşılaştıkları şeylerle hayatta yüzleşmemek için 18 yaşındaki kızları Eliza'yı ülkelerinden uzaklaştırmaktır.

Babanın eylemindeki paradoks

Kızının yolsuz bir ülkeden kaçmasına sağlamak için, "Bacalaureat" daki başrol karakteri kendini gördüğü yozlaşmış sisteme sokmak zorundadır. Bu filmdeki merkezi paradoks ve ahlaki ikilem budur. Romanya'nın küçük bir kasabasındaki bir cerrah olan Doktor Aldea'nın hayatında bir amacı vardır: kızının "medeniyete" kaçmasına sağlamak. Aslında bu hedefe, kızı, sınavları mükemmel sonuçlarla geçmesi koşuluyla, İngiltere'de bir burs için seçildiğinde ulaşmıştır. Eliza'nın sınavlardan birkaç gün önce saldırıya uğramasından dolayı, sınavı geçememe riski vardır. Böylece doktor bazı ipleri çekmeye karar verir.

Mungiu, "Kendi uzlaşmanıza tahammül ederseniz, çevrenizdeki uzlaşmaya tahammül edersiniz. Konuşmak için ahlaki gücü kaybedeceksiniz, çünkü içinizdeki derinliklerde çok ahlaki olmayan bir şey yaptığınızı biliyorsunuz. Romanya'da hepimiz bundan sorumlu olduğumuzu anlamadan yolsuzluk seviyesinden şikayet ediyoruz." dedi

„İyi nedenler kötü kararları telafi ediyor mu?"

Romanya, eğer doğru bağlantılara sahipseniz, istediğiniz şeyleri gerçekleştirebileceğiniz bir yerdir. Romeo yanlış yaptığının farkındadır ancak kendi kalbinde inanmış olduğu doğru nedenlerle bunu yapmaktadır. Ama doktor daha sonra yaptığı hareketin ahlaki sonuçlarıyla başa çıkmak zorundadır. Mesela, tüm hayatı boyunca yolsuzluğun yanlış olduğunu söyledikten sonra kızının yüzüne nasıl bakacaktır? Ayrıca, çok daha genç bir kadınla ilişki kurup eşini aldatırken yüksek ahlaki standartları nasıl savunabilir? Doktor ahlaki bütünlüğünü savunuyor: Saldırı öngörülemez bir acil durum olduğundan kural istisnalarına izin veriliyor. Ama kendine inanıyor mu? Kızının erkek arkadaşı yüzünden işler daha karmaşık hale geliyor ve doktorunun kızının İngiltere'ye gitmeyi istemediği hakkındaki şüpheleri de artırıyor.

Film, ahlaki bütünlüğe her yönüyle bakıyor ve basit çözümler sunmuyor. Aslında, yönetmen bir şeylerin asla çok net olmadığını söylemek istiyor ve her zaman şüpheye yer varmış gibi baktığından birçok soru cevapsız kalıyor.

Mungiu'nun filmi herkes içindir, herkes tarafından anlaşılabilir ve bu yüzden sosyo-politik bir film olarak çok önemlidir.

Filmin süresi 2 saatten fazladır ancak sıkıcı veya gereksiz bir sahne yoktur. Senaryoda yer alan her şey gerekli ve yararlıdır, karışık ağın çeşitli kahramanlar tarafından nasıl dokunulduğu ve bir adımın bir sonraki adıma neden olduğu vurgulanmıştır.

Bu filmde gösterilen genel atmosfer, Romanya'nın durumu

Film, ahlaki sorular sormanın yanı sıra, modern Romen toplumu hakkında iyi bir bakış açısı sunuyor. “Sen benim işimi gör ben de senin işini göreyim” cümlesi Romanya’da ulusal bir slogan gibi görünüyor. Film, düzelme konusunda çok az umut veriyor: bu sisteme karşı çıkan tek karakter doktorun karısıdır. Ancak o da tamamen depresif görünüyor ve doktorun belirttiği gibi, yüksek ahlaki standartlarını eşinin konumu sayesinde koruyabiliyor.

İlginç bir şekilde, film Romen ve yabancı izleyiciler tarafından farklı algılanıyor ve bu durum Haifa Uluslararası Film Festivali’nde eleme sonrasında seyircilerin başrol oyuncusu Adrian Titieni’ye sorduğu sorularda açıkça görülüyor. Mangiu, filmin olduğu gibi çekilmesi gerektiğine işaret etmekte oldukça dikkatliydi, yani Romanya gerçekliğinin belki bir yüzünü temsil eden bir filmi, ama hepsini değil.

Sonuç

Bu filmde inanç ve değerlerin derinliklerine inen karmaşık konuları tartışmak için basit bir hikaye kullanılır. Bir Rumen ailesinin gerçekçi tasviri yapılır. Ebeveynlerin bir aile içindeki rolünün mücadeleleri, uzlaşmaları ve davranışlarının sonuçları hakkındaki bir Romen dramasıdır. İşte bu yüzden Romanya’da çağdaş yaşamın kasvetli bir temsilini veren ve gençlere umut etmeleri ve yeni baştan başlamaları gerektiğini söyleyen iyi yapılmış bir filmidir.

Bu filmde ilginç olan şeylerden biri de çocuklarımızı yabancı bir eğitim alması için göndermenin en iyi karar olup olmadığı fikridir. Bu kararı düşünmesinin nedeni Romeo’nun Romanya’yı gerçekten korkunç bir yer olarak göstermesidir. Yine de annesi şu soruları sorar: Onun gibi öğrenciler yurt dışına gidip geri dönmezse, ülkenin daha iyi olması için umutlar kaybolmaz mı? Değişim yaratabilecek veya en azından ümit yaratan yetenekler terk edip asla dönmezse, bu bir ülkenin geleceği için ne anlama geliyor?

Bu filmin önemli konularından biri de politik yolsuzluktur. Romeo, kızına avantaj sağlamak için bir yol bulmaya çalışırken, polis şefi tarafından bir gümrük ajanıyla tanışır. Ve bu adam karaciğer nakli sırasını öne çekmesi karşılığında kızının sınavını yükseltir. Daha sonra polis tarafından telefonları dinlenerek yakalanırlar. Ama adam ameliyattan sonra vefat eder.

Kaynaklar:

https://adevarul.ro/cultura/arte/prea-tarziu-bacalaureat-filmul-nevoie-romaniavideo-1_573ed86d5ab6550cb81fa112/index.pdf

^ Interviu cu Cristian Mungiu despre premiera simultană a filmului Bacalaureat, la Cannes și București, la 19 mai 2016: <https://www.youtube.com/watch?v=X2eocor1m4Q>

^ Conferința de presă a filmului Bacalaureat, care a avut loc la Cannes <https://www.youtube.com/watch?v=qTHhhbjQw>